

Постановление

Карар

2024 елның 28 октябре

Чистай шәһәре

№ 496

"2024-2025 елларга Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү" муниципаль программасын раслау турында

"Авыл хужалыгын үстерү турында" 2006 елның 29 декабрдәге 264-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "2013-2020 елларга авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу дәүләт программасы турында" 2012 елның 14 июлдәге 717 номерлы карары, "2013 - 2025 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу" дәүләт программасын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 8 апрелдәге карары нигезендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясына таянып, Чистай муниципаль районында авыл хужалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтлелеген арттыру максатларында Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. "2024-2025 елларга Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү" муниципаль программасын (алга таба Программа) расларга.
2. Чистай муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына программаны гамәлгә ашыру өчен бюджет формалаштырганда финанслауны тәэмин итүне тәкъдим итәргә.
3. Программаны башкаручыларга программаны вакытында һәм тулысынча үтәүне тәэмин итәргә.
4. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://chistopol.tatar.ru/>) бастырып чыгарырга.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Башкарма комитет жетәкчесе
вазыйфаларын башкаручы

П.Б. Емельянов

“2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү”

ПРОГРАММАСЫ

2024 ел.

1. “2024-2025 елларга Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү” программасы паспорты

Программа исеме	“2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү” программасы
Программаны эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	<p>"Авыл хужалыгын үстерү турында" 2006 елның 29 декабрдәге 264-ФЗ номерлы Федераль закон.</p> <p>Россия Федерациясе Хөкүмәтенә "Авыл хужалыгын үстерүнең дәүләт программасы һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу турында" 2012 елның 14 июлдәге 717 номерлы (ред. 03.10.2024 ел) карары.</p> <p>"Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу" Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 8 апрелдәге 235 номерлы (ред. 02.07.2024 ел) карары</p>
Программаның заказчысы һәм эшләүчесе	Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты, Чистай муниципаль районының авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе

Программаның максаты	<p>- эчке һәм тышкы базарларда жирле авыл хужалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтен арттыру; - эшқуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохит тудыру,</p>
----------------------	--

	<p>тармакның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру;</p> <p>- АПК товар житештерүчеләренең финанс тотрыклылығын тәмин итү; - авыл хужалыгында жир һәм башка табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру, житештерүне экологияләштерү;</p> <p>- авыл территорияләрен тотрыклы үстерү;</p> <p>- яшь белгечләрне авылда калдыруны стимуллаштырып, аграр белемле белгечләрне жәлеп итү.</p>
--	--

<p>Программаның бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - авыл хужалыгы продукциясенең төп төрләрен житештерүне үстерүне стимуллаштыру; - туфракның уңдырышлылыгын саклап калу һәм торгызу өчен шартлар тудыру, авыл хужалыгы жирләрен мелиорацияләүне үстерү; - хужалык итүнең кече рәвешләренә ярдәм итү; - техник һәм технологик модернизацияләү, агросәнәгать комплексының инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру; - авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләрнең керемлелеген арттыру, киңәйтелгән житештерү өчен оештыру-икътисадый шартлар тудыру; - жирләрдән нәтижәле файдалануны стимуллаштыру авыл хужалыгы билгеләнешендәге: - АПК өлкәсендә мәгълүмат белән тәэмин итү системасын камилләштерү; - агросәнәгать комплексы өлкәсендә идарәне камилләштерү; - авыл халкының мәшгульлеген, тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү.
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>Программа 2024-2025 еллар дәвамында гамәлгә ашырыла.</p>
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары</p>	<p>"Программа" ны финанслау күләме 606,9 млн. сум, шул исәптән:</p>
	<p>2024 ел - 318,125 млн. сум 2025 ел — 288,775 млн. сум "Программаны" финанслау чыганакалары: - Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджеты — 582,96 млн.сум; - Чистай муниципаль районының жирле бюджеты - 1 млн. сум; - бюджеттан тыш акчалар - 22,5 млн. сум.</p>

<p>Ярдәмче программалар исемлеге</p>	<p>Үсемлекчелекне, терлекчелекне үстерү. Авыл хужалыгы предприятиеләрен техник һәм технологик модернизацияләү. Хужалык итүнең кече формаларын (КФХ, ШЯХ) үстерүне стимуллаштыру. Социаль төзекләндрерү һәм авыл халкына ярдәм итү. Житештерүчеләрнең авыл хужалыгы товарлары хезмәткәрләрен бүләкләү.</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2025 елда авыл хужалыгы продукциясен житештерү индексы — 104 %. - 2025 елда авыл хужалыгы продукциясен житештерүне арттыру (гамәлдәге бәяләрдә) 2023 елга карата 112%, - 2025 елда хезмәт житештерүчәнлеген 2023 ел дәрәжәсенә карата арттыру - 117 % <p>2025 году к уровню 2023 года — 117 %</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2025 елда авыл хужалыгы оешмалары буенча уртача айлык хезмәт хакының 2023 елга карата 137% ка артуы.

2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы авыл хужалыгының хәзерге торышы

Чистай муниципаль районының аграр секторы халык хужалыгының әһәмиятле өлкәсен тәшкил итә һәм районның гына түгел, Татарстан Республикасының да икътисадында мөһим роль уйный. Агросәнәгать комплексын үстерү Чистай муниципаль районының икътисады һәм социаль өлкәсендә стратегик өстенлекләрнең берсе булды һәм булып кала бирә. Чистай муниципаль районы икътисадын үстерү юлында төп элементларның берсе - хужалык итүнең кече һәм урта формаларын үстерү. Хәзерге вакытта сөт, ит житештерү, бөртекле һәм техник культуралар үстерү белән 9 җаваплылыгы чикләнгән жәмгыять, 67 фермер хужалыгы һәм 5 мини-ферма шөгыльләнә, аларда районның хезмәткә сәләтле халкыннан 730 кеше эшли. Авыл хужалыгы житештерүендә эшләрүчеләрнең уртача айлык хезмәт хакы 58 900 сум тәшкил итә. Район икътисады структурасында кече һәм урта эшкарлык зур өлешне алып тора, алар үз керемнәренә төп өлешен авыл хужалыгы культуралары, ит һәм сөт үстерүдән алалар. Авыл хужалыгы оешмалары белән беррәттән авыл хужалыгы продукциясен житештерүдә шәхси ярдәмче хужалыклар да зур роль уйный. Барлык авыллардагы 23 авыл жирлегеннән гражданның шәхси хужалыкларыннан сөт җыю оештырылды, алар белән 9 ШЭ, КФХ шөгыльләнә.

Районда сөтчелек комплексларын төзү һәм терлекчелекне цифрлаштыру буенча актив эш алып барыла. 2000 елдан 2024 елга кадәр 1 сөт комплексы һәм 2300 сыерга исәпләнгән бозау абзары төзелде һәм файдалануга тапшырылды.

Бүгенге көндә Чистай муниципаль районының Югары Кондрата авылында 1200 терлеккә исәпләнгән 1 сөт комплексы төзелә.

Икътисадның аграр секторында зур уңышларга карамастан, кичектергесез проблемалар бар. Алар якын киләчәктә карарлар таләп итә. Бу юнәлешләрнең берсе-хужалыкларның техник базасын ныгыту. Бу юнәлештә авыл хужалыгы һәм азык-төлек Министрлыгы программалары буенча, Татарстан Республикасы Хөкүмәте белән берлектә, кредитлар һәм үз акчаларын жәлеп итү юлы белән тыгыз эш алып барыла. Район авыл хужалыгы паркын яңартуга мохтаж: куәтле тракторлар, чөчү комплекслары, ашлык жыю комбайннары һәм азык эзерләү техникасы сатып алу. Авыл хужалыгы культураларын үстерү буенча алдынгы технологияләрне гамәлгә кертү зарур. Терлекчеләктә нәселле терлек сатып алу эшен дәвам итәргә кирәк, сыерларның югары продуктив токымнарыннан таналар үрчәтүне көчәйтәргә кирәк. Акча булмау шулай ук терлекчелек фермалары өчен яңа жайланмалар сатып алырга мөмкинлек бирми.

3. "Программа" ны гамәлгә ашыруның максатлары һәм бурычлары

2024-2025 елларга Программаның максатлары булып түбәндәгеләр тора:

- эчке һәм тышкы базарларда жирле авыл хужалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтен арттыру;
- эшқуарлыкны үстерү, тармакның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру өчен уңайлы мохит тудыру;
- АПК товар житештерүчеләрнең финанс тотрыклылыгын тәэмин итү;
- авыл хужалыгында жир һәм башка табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалануның нәтижәлеләген арттыру;
- авыл территорияләрен тотрыклы үстерү;
- яшь белгечләрне авылда калдыруны стимуллаштырып, аграр белемле белгечләрне жәлеп итү.

Өлеге максатларга ирешү өчен программада түбәндәге бурычларны хәл итү карала:

1. Авыл хужалыгы продукциясенең төп төрләрен житештерүне үстерүне стимуллаштыру;
2. Туфракның уңдырышлылыгын саклау һәм торгызу өчен шартлар тудыру, авыл хужалыгы жирләрен мелиорацияләүне үстерү;
3. Хужалык итүнең кече формаларына ярдәм;
4. Агросәнәгать комплексын техник һәм технологик модернизацияләү, инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру;
5. Авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләрнең керемлеләген арттыру, киңәйтелгән житештерү өчен оештыру-икътисадый шартлар тудыру;
6. АПК өлкәсендә мәгълүмат белән тәэмин итү системасын камилләштерү;
7. Агросәнәгать комплексы өлкәсендә идарәне камилләштерү;
8. Авыл халкының мәшгульлеген, тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү.

4. 2024-2025 елларга АПК үсеше фаразы

2023-2024 елларга Чистай муниципаль районының агросәнәгать комплексы үсеше динамикасы төрле юнәлештәге факторлар тәэсирендә формалашчак. Бер яктан, соңгы елларда агросәнәгать производствосының тотрыклылыгын арттыру буенча күрелгән чаралар чагылачак, икенче яктан, санкцияләр нәтижәләренә бәйле рәвештә катлаулы макроикътисадый вәзгыять сакланачак, бу икътисадның аграр секторын тотрыклы һәм динамикалы үстерү өчен хәвеф - хәтәр күренү ихтималын арттыра.

Үсемлекчеләктә яңа буын тракторларга һәм авыл хужалыгы машиналарына нигезләнгән интенсиф технологияләрне үзләштерергә, минераль ашламалар кертүне

арттырырга һәм үсемлекләргә яклау эшләрен башкарырга кирәк.

Терлекчелектә терлекчелек тармагының продуктивлыгын һәм тотрыклылыгын арттыруга, ныклы азык базасы булдыруга, терлекләрнең сакланышын яхшыртуга һәм баш санын арттыруга, тотрыклы иминлеккә тәэмин итүгә, шулай ук ит һәм сөт житештерүне тизләтелгән арттыруга беренчел әһәмият бирелә бу продуктларны халыкның куллану дәрәжәсен арттырырга мөмкинлек бирерәк.

Терлекчелек продукциясен житештерү күләмен арттыру түбәндәгеләр исәбенә планлаштырыла: терлекчелек фермаларын модернизацияләү өчен заманча технологик жайланмалар куллану;-

- Нәселле терлек сатып алу; - терлекләргә тукландыру дәрәжәсен арттыру һәм тоту шартларын яхшырту;
- терлекләрнең продуктлылыгын арттыру.

"Программа"ның авыл хужалыгын үстерү фаразы аның төп күрсәткечләренә (индикаторларының) күрсәткечләргә ирешүнең зарурлыгына һәм актуальлегенә нигезләнә.

2024-2025 елларга Чистай муниципаль районы буенча АПКны социаль-иқтисади үстерүнең төп күрсәткечләре.

Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлекләре	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Авил хужалыгы оешмалары һәм КФХ буенча тулаем авыл хужалыгы продукциясе (гамәлдәге бәяләрдә)	Млн. сум	3532,2	3744, 1	3931,3
Авил хужалыгы продукциясен житештерү индексы	%	85,4	135,9	104
Натураль чагылышта продукция житештерү:	ТН.	128850	175169	181495
- бөртеклеләр	ТН.	109600	154982	160300
- сөт	ТН.	17916	18812	19752
- ит	ТН.	1334	1375	1443

Авыл продукциясен акчалата керем хужалыгы сатудан	Млн. сум	3024,8	3105,6	3292,3
1 хезмәткәргә уртача айлык хезмәт хагы	Сум	51600	61900	70862

Авыл хужалыгы предприятиеләрендә хезмәт житештерүчәнлеге	Мең сум	3800	4314	4449
--	---------	------	------	------

-2025 елда авыл хужалыгы продукциясен житештерү индексы 104% , ә 2023 елга - 122%.

- 2025 елда авыл хужалыгы продукциясен житештерүне 2023 елга карата 112% ка арттыру (гамәлдәге бәяләрдә).

-2025 елда хезмәт житештерүчәнлеген 2023 ел дәрәжәсенә карата 117% ка арттыру.

- авыл хужалыгында уртача айлык хезмәт хагының артуы (авыл хужалыгы оешмалары буенча 2025 елда 2023 ел дәрәжәсенә карата – 137%).

5. Төп чараларга һәм ярдәмче программаларга характеристика

Ярдәмче программалар һәм аларга кертелгән төп чаралар агымдагы һәм перспективалы мөһим максатларны һәм бурычларны хәл итүгә, авыл жирлекләрен тотрыклы үстерүгә юнәлдерелгән үзара бәйлә чаралар комплексын тәшкил итә.

"Үсемлекчелекнең ярдәмче тармагын, үсемлекчелек продукциясен эшкәртүне һәм реализацияләүне үстерү" ярдәмче программасына төп чаралар керә:

- туфракның уңдырышлылыгын арттыру;
- культуралы үсемлекләрнең генетик ресурсларын саклап калу һәм алардан нәтижәле файдалану;
- төп авыл хужалыгы культураларын житештерүне үстерүне стимуллаштыру;
- үсемлекчелекнең ярдәмче тармагына кредит бирү;
- авыл хужалыгын иминләштерү;
- үсемлекчелек продукциясен эшкәртүне үстерү.

Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары сыйфатында үсемлекчелек продукциясенә төп төрләрне житештерү күләмнәре, азык культуралары чөчү майданнары, ашлык житештерүнең чагыштырма күләме файдаланыла.

"Терлекчелекнең ярдәмче тармагын, терлекчелек продукциясен эшкәртүне һәм сатуны үстерү" ярдәмче программасында түбәндәге төп чаралар бүлеп бирелде:

- нәселле терлекчелек;
- сьерларның ана баш санын югары продуктив токымнарга яңарту;
- ит һәм сөт терлекчелеген үстерү;
- ветеринария өлкәсендәге чаралар;
- терлекчелек продукциясен эшкәртүне үстерү;

- терлекчелекнең ярдәмче тармагын кредитлау;
- авыл хужалыгын иминләштерү.

Барлык категория хужалыкларда сую өчен сөт, терлек һәм кош-корт житештерү күләмнәре, житештерелгән ит һәм сөт продукциясенә чагыштырма күләме ярдәмче программаны гамәлгә ашыру индикаторлары булып тора.

"Техник һәм технологик модернизация" ярдәмче программасына түбәндәге төп чаралар керде:

- авыл хужалыгы техникасы паркын яңарту;
- авыл хужалыгы житештерүендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләгән арттыру;

- авыл хужалыгы оешмаларында авыл хужалыгы консультациясе системасын үстерү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру индикаторлары булып авыл хужалыгы оешмалары тарафыннан техниканың төп төрләрен сатып алу күләмнәре, 100 га чәчүлек майданнарының куәте һәм энергия белән тәмин ителеше тора.

"Кече хужалыкларга ярдәм" ярдәмче программасы кече эшқуарлыкка ярдәм өлкәсендә дәүләт һәм район чараларын, төп юнәлешләрне дә кертеп, давам итүдән һәм киңәйтүдән гыйбарәт:

- яшь крестьян (фермер) хужалыкларына ярдәм;
- крестьян (фермер) хужалыклары базасында гаилә терлекчелек фермаларын үстерү; хужалык итүнең кече рәвешләренә озак сроклы, урта сроклы һәм кыска сроклы кредитлар буенча процент ставкасын субсидияләү;

- авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларына дәүләт ярдәме;

- жир кишәрлекләрен фермер хужалыклары милкенә рәсмиләштерү.

Ярдәмче программа индикаторлары сыйфатында түбәндәгеләр каралган:

- яңа төзелгән крестьян (фермер) хужалыклары саны;
- алар төзегән яисә реконструкцияләнгән Гаилә терлекчелек фермалары саны;
- хужалык итүнең кече рәвешләре алган субсидияләнгән торган кредитлар һәм заемнар күләмнәре;

- авыл хужалыгы һәм кулланучылар кооперативларының керемнәрен арттыру;

- крестьян (фермер) хужалыклары тарафыннан милеккә рәсмиләштерелгән жир кишәрлекләре майданы.

"Авил территорияләрен тотрыклы үстерү" ярдәмче программасына түбәндәге чаралар керә:

- авыл халкының торак шартларын яхшырту һәм яшь гаиләләргә, яшь белгечләргә торак белән тәмин итү;

- авыл жирендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү; авыл тормышына уңай мөнәсәбәт булдыру. Чараларны гамәлгә ашыру индикаторларына түбәндәгеләр керә:

- авыл жирендә яшәүче гражданның шул исәптән яшь гаиләләргә һәм белгечләргә өчен торак тапшыру (сатып алу);

- авыл территорияләренә социаль өлкәсендәге төп объектларын гамәлгә кертү;

- республика программаларын гамәлгә ашыруга грант ярдәме алган авыл жирлекләре саны.

6. Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

Программаны күп каналлы принцип буенча финанслау планлаштырыла: федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, Чистай муниципаль районы бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганаclar хисабына.

Чыгымнар чыганаclarы	Финанслау күләме млн. сумнарда			
	Барлыгы	Шул исәптән еллар буенча		
		2023 ел	2024 ел	2025 ел
ТР берләштерелгән бюджеты		411,274	294,98	287,98
Чистай муниципаль районы бюджеты (алга таба МБ)		0,705	0,645	0,795
Башка чыганаclar (алга таба - БТБ)			22,5	

7. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты Программа чараларын гамәлгә ашыруның җаваплы башкаручысы (координаторы) булып тора. Чистай муниципаль районы Башкарма комитетында Программа чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзелә, аны Башкарма комитет җитәкчесенең икътисад буенча урынбасары җитәкли.

Чистай муниципаль районы территориясендәге барлык милек рәвешләрендәге авыл хужалыгы формироваииеләре үз компетенцияләрендәге бурычларны хәл итү һәм программа чараларын үтәү өчен җаваплы һәм уртак эш башкаручылар булып торалар.

Ел саен хисаптан соң килүче 1 апрельгә кадәр Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитетында төзелгән комиссия Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Чистай муниципаль районындагы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе белгечләре катнашында Программа чараларының барышы һәм нәтижеләре турында мәгълүмат әзерли.

Чистай муниципаль районының авыл хужалыгын үстерү" муниципаль программасына кушымта

Программа чаралары исемлеге

	Чаралар исеме	Башкаручы	Финанслау чыганақлары	Еллар буенча чыгымнар суммасы, млн. сум			
				2023 ел	2024 ел	2025 ел	Барлығы
	1	2	3	4	5	6	8
1. Хужалық итүнең кече формаларын үстерүне стимуллаштыру.							
1.1	Сыерлар һәм кәжәләр асрауга субсидияләү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	10,3	9,6	10,1	30
1.3	Кече сөтчелек фермасы төзү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	1,2	0,6	1,2	3
1.4	Яшь фермерларга (КФХларга) дәүләт ярдәменә грантлар һәм (яисә) бер мәртәбә бирелә торган ярдәм күрсәтү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	3	4,9	5	12,9

1.5	Гаилә терлекчелек фермаларын (КФХ) үстерүгә грантлар бирү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	-	30	-	30
-----	---	---	---------------------------	---	----	---	----

1.6	Шәхси ярдәмче хужалык тотучы гражданның 3 яшьтән өлкәнрәк бияләре тотуга субсидияләр бирү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	0,73	0,2	0,2	1,13
1.7	Шәхси ярдәмче хужалык тотучы гражданның терлекчелек өчен жайланмалар сатып алу чыгымнары өлешен каплауга субсидияләү.	Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты	МБ				

2. Үсемлекчелекне үстерү

2.1	Үсемлекчелек өлкәсендә гектар ярдәм күрсәтүгә субсидияләр (ташламалы ашламалар, үсемлекләрне яклау чаралары сатып алганда ярдәм)	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	30,7	13,9	15,2	59,8
-----	--	---	---------------------------	------	------	------	------

2.2	Элиталы орлыклар сатып алуға субсидияләр бирү юлы белән орлык материалының репродуктив составын яхшырту	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	5,1	2,7	2,5	10,3
2.3	Минераль ашламалар сатып алу чыгымнары өлешен каплау буенча субсидияләү.	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	22,7	22,3	22,5	67,5
2.4	Авыл хужалыгы техникасы, жайланмалар,	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы,	ТР берләштерелгән бюджеты	297	188,6	208,3	693,9

	конструкцияләр, махсус автотранспорт сатып алуға субсидияләр бирү	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча)					
3 Терлекчелекне үстерү							
3.1	Нәселле терлекчелеккә ярдәм	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы Чистай МР Башкарма комитеты	ТР берләштерелгән бюджеты ЧМР бюджеты	26,764	10,5 22,5	10,1	,3 64
3.2	1 литр сатылган сөткә субсидия бирү	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлығы, Авыл хужалыгы һәм	ТР берләштерелгән бюджеты	13,4	11,3	12,5	37,2

		азык-төлек идарәсе (килешү буенча)					
4.1	Язгы кыр, азык әзерләү, урып-жыю һәм көзгә кыр эшләрендә эшләүче хезмәткәрләрне бүлөкләү .	ТР Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, РТ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, ЧМР БК	ТР берләштерелгән бюджеты МБ	0,380 0,096	0,380 0,036	0,380 0,095	1,140 0,227
4.2	Ел һәм алдынгылар слеты йомгалары буенча ел саен үткәрелә торган "Авыл хужалыгы һәм эшкәртү сәнәгате хезмәткәрләре көне" бәйрәмнәрен үткәрү	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, ЧМР БК					
4.3	Ел саен үткәрелә торган "Сабантуй" милли бәйрәмен үткәрү	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, ЧМР БК	МБ ВБ	0,609	0,609	0,700	1,918

Кулланыла торган кыскартулар:

ЧМР БК - Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты

ТР АХАТМ - Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы

ТР АХАТИ - Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының

Чистай муниципаль районындагы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе

ФБ - Федераль бюджет

РБ - Республика бюджеты

ЖБ - Жирле бюджет

БТБ - бюджеттан тыш фондлар